

VRAGEN

door de leden van de raad gesteld overeenkomstig artikel 38 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Groningen.

2011 – Nr. 52.

VRAGEN van de Partij voor de Dieren van de heer G.J. Kelder betreffende schadelijke gevolgen van straling.
(Binnengekomen: 8 juni 2011)

De Partij voor de Dieren fractie bestaat uit enthousiaste gebruikers van nieuwe en minder nieuwe vormen van draadloze technologie, van I-pad tot gsm en babyfoon. We vonden het dan ook opmerkelijk dat wij in één week kennis namen van drie berichten over de vermeend schadelijke gevolgen van straling. Het eerste bericht betrof nieuw wetenschappelijk bewijs over het verband tussen het verdwijnen van de bijen en straling

<http://tinyurl.com/5s52fhu> . Het tweede bericht betrof een artikel in de Gezinsbode, waarin een verband tussen de zieke kastanjes op de singels en straling werd gesuggereerd (Groninger Gezinsbode, 17 mei 2011). Verontrustender vonden wij het feit dat de Raad van Europa, een onafhankelijk adviesorgaan van de Europese Unie, een voorstel heeft ingediend om alle GSM telefoons en WIFI netwerken van scholen in de EU te bannen, zie bijvoorbeeld

<http://tinyurl.com/6de76jd> . Het voorstel kunt u hier vinden:

<http://tinyurl.com/6eoothk> .

Dit is de samenvatting:

“The potential dangers of electromagnetic fields and their effect on the environment

Report Committee on the Environment, Agriculture and Local and Regional Affairs
Rapporteur: Mr Jean HUSS, Luxembourg,

The potential health effects of the very low frequency of electromagnetic fields surrounding power lines and electrical devices are the subject of ongoing research and a significant amount of public debate. While electrical and electromagnetic fields in certain frequency bands have fully beneficial effects which are applied in medicine, other non-ionising frequencies, be they sourced from extremely low frequencies, power lines or certain high frequency waves used in the fields of radar, telecommunications and mobile telephony, appear to have more or less potentially harmful, non-thermal, biological effects on plants, insects and animals, as well as the human body when exposed to levels that are below the official threshold values. One must respect the precautionary principle and revise the current threshold values; waiting for high levels of scientific and clinical proof can lead to very high health and economic costs, as was the case in the past with asbestos, leaded petrol and tobacco.”

Volgens dit voorstel zijn er nu al zoveel aanwijzingen dat straling die binnen de wettelijke limieten blijft, mogelijk toch schadelijke gevolgen kan hebben voor planten, dieren en mensen, dat er niet langer gewacht moet worden met ingrijpen en dat blootstellingslimieten naar beneden moeten worden gebracht.

Van zeer recente aard (31 mei) is het bericht dat de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) besloten heeft om straling van mobiele telefoons als mogelijk kankerverwekkend te classificeren.¹

De Partij voor de Dieren vindt het gezien bovenstaande berichtgeving tijd worden dat ook de gemeente Groningen het onderwerp straling op de agenda zet. De materie blijkt complex en zeer veelomvattend te zijn. Wij zullen ons dan ook beperken tot enkele hoofdzaken.

De gemeente Alphen aan den Rijn blijkt zich al enige jaren bezig te houden met een mogelijk verband tussen straling (gemoduleerde hoogfrequente elektromagnetische velden) en zieke bomen. De gemeente constateerde in 2006 op diverse locaties voor haar onbekende boomaantastingen. Daaruit is onderzoek voortgekomen door Wageningen Universiteit en Researchcentrum en de Plantenziektkundige Dienst Wageningen, die in de periode 2007-2010 geen biologische oorzaak konden vinden. Onderzoek naar niet-biologische factoren, zoals straling en fijn stof, leek een logische volgende stap. De universiteit liet een persbericht uitgaan, zie bijlage 1.

Naar aanleiding van bovenstaande willen wij u graag de volgende vragen stellen.

1. In 2010 rapporteerde de Plantenziektkundige Dienst Wageningen dat 39% van alle bomen in Nederland is aangetast door onbekende boomaantastingen. Zijn deze onbekende boomaantastingen ook in Groningen gesignaleerd? Hebben de zieke kastanjabomen op de Praediniussingel en de Ubbo Emmiussingel ziekteverschijnselen die afwijken van het reguliere beeld van de kastanjeziekte?
2. De Stichting Stralingsarm Nederland heeft metingen laten uitvoeren op de singels om te kijken of de zieke bomen ook te maken hadden met een hoog stralingsnivo. Volgens hen bleek dat inderdaad zo te zijn en was de gemeten straling bijzonder hoog.² Tijdens de voorlichtingsavond over de zieke kastanjes 18 mei jl. deelde de samenvatter mee dat de gemeente het stralingsaspect mee zou nemen in het verder onderzoeken van deze zaak. Op welke wijze gaat u dat doen? Bent u bereid om zelf een onderzoek in te stellen naar de stralingswaarden op deze singels?
3. De gemeente Alphen aan den Rijn heeft in samenwerking met Bomencentrum Nederland in Baarn op 18 februari 2011 een symposium georganiseerd: "Het effect van elektromagnetische straling op bomen". Wegens succes wordt het

¹ http://www.iarc.fr/en/media-centre/pr/2011/pdfs/pr208_E.pdf en <http://www.volkskrant.nl/vk/nl/2672/Wetenschap-Gezondheid/article/detail/2439894/2011/05/31/WHO-Mobieltje-veroorzaakt-mogelijk-kanker.dhtml>
² U kunt het rapport hier vinden: <http://stopumts.nl/pdf/singelkastanjesmeting>

symposium op 17 juni herhaald.³ Eén van de sprekers is dhr. Goldsworthy, een gerespecteerd wetenschapper die al meer dan 30 jaar de biologische effecten van elektromagnetische velden onderzoekt.⁴ Het symposium is al snel, maar ziet u nog kans om een afgevaardigde van de gemeente Groningen naar dit symposium toe te laten gaan? Tijdens dit symposium zal de gemeente Alphen aan den Rijn opnieuw een oproep doen aan andere overheden om bij het Rijk op meer onderzoek aan te dringen. Bent u bereid deze oproep te ondersteunen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe gaat u dat doen?

4. Het voorzorgsprincipe is een moreel en politiek principe dat stelt dat als een ingreep of een beleidsmaatregel ernstige of onomkeerbare schade kan veroorzaken aan de samenleving of het milieu, maar er is geen wetenschappelijke consensus over die eventuele toekomstige schade, de bewijslast ligt bij de voorstanders van de ingreep of de maatregel. Met andere woorden: zolang er nog geen consensus bestaat over de onschadelijkheid van Wifi (en andere soorten straling) moet je er voorzichtig mee omgaan. Vele overheden adviseren inderdaad lagere blootstellingslimieten bij het stellen van normen voor straling. Opvallend is het advies van de Duitse overheid uit 2007 aan de gehele bevolking om zo weinig mogelijk gebruik te maken van Wifi (of Wlan).⁵ In dit licht beschouwd, hoe kijkt u aan tegen de plannen omtrent Draadloos Groningen, waarbij ook gebruik zou worden gemaakt van Wifi?
5. In bijlage 2 staat een kleine inleiding over blootstellingsnormen en internationale normen. Vele buitenlandse overheden, nationaal en regionaal, hebben de normen in hun gebied verlaagd. Ook op gemeentelijk niveau, zoals in Nederland Alphen aan den Rijn, gebeurt het een en ander. De Partij voor de Dieren zou graag zien dat u zich serieus verdiept in deze problematiek en een visie hierop ontwikkelt, die ter bespreking aan de Raad wordt aangeboden. Bent u hiertoe bereid? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wanneer zouden we die ongeveer tegemoet kunnen zien?

---

³ <http://www.bomencentrumnederland.nl/kwekerij/symposiumomsstraling/0/32/40/>

⁴ Zie bijvoorbeeld <http://www.boomaantastingen.nl/march2011pg67891011.pdf>

⁵ <http://www.presetext.com/news/20070801025>